

Manasov dom

František Manas, svokor Michala Krajčíka, sa narodil 10. novembra 1893 v Nitrianskej Blatnici. Do Prievidze prišiel začiatkom vzniku predmníchovskej republiky. Vyučil sa za murára a začínal ako murársky majster. Ako živnostník pracoval sám a cez sezónu zamestnával len pár robotníkov.

Oženil sa s Jozefínou, rodenou Gajdovou, s ktorou mali sedem detí. Spočiatku bývali na Drevenom rínku, kde mal v prenájme Mestskú krčmu. Počas Slovenského národného povstania prevzal okresnú trafikku po Jozefovi Uhliarovi, ktorý sa v roku 1945 stal prvým starostom Prievidze.

V tridsiatych rokoch 20. stor. si postavil na Bojnickej ceste, neďaleko železničnej stanice, rodinný dom. Z východnej strany bola budova Živnostenské spoločensťvo a zo západnej strany dom kominárskeho majstra Bargára. Z druhej strany ulice spomeniem aspoň domy významných občanov mesta – JUDr. Mikuláša Schvarcza, Mikuláša Beteša, MUDr. Neumanna a JUDr. Kolomana Novackého. Po oslobodení Prievidze dňa 4. apríla 1945 boli majitelia domov na krátky čas vyst'ahovaní, pretože v jednom zo spomínaných domov bol ubytovaný generál Červenej armády.

František Manas bol politicky činný už za prvej ČSR, ale aj za Slovenského štátu. Zúčastňoval sa takmer na všetkých podujatiach, na ktorých vystupoval Andrej Hlinka. Ako sociálne citiaci človek okrem starostlivosti o občanov rozdeľoval aj splnomocnenia gazdom na sezónne poľnohospodárske práce do Nemecka a protektorátu.

Pred oslobodením evakuoval s celou rodinou do Rakúska. Po ich návrate domov bol spolu s najstarším synom väznený v tábore v Novákoch. Neskôr bol postavený pred Ľudový súd, no ten ho oslobodil. Za celé obdobie socializmu bol on, ako i celá rodina prenasledovaná. Syn František nemohol študovať, syn Ján bol trikrát odsúdený za protištátnu činnosť, trest si odpykával aj v Jáchymove, dcéra bola vyhodená z práce v Karpáti.

Pozoruhodné je, že taký „spravodlivý“ systém mu odmietol priznať starobný dôchodok a ani Rada MsNV mu nikdy nepriznala sociálny príspevok. Človek so silnou astmou a slabým srdcom bol nútený ťažko pracovať a aby nebol odkázaný na podporu svojich detí, takmer viac ako tridsať rokov robil ohrady hrobov na cintoríne. V roku 1966 zomrel.

Michal Krajčík (1928)